

8 april 2025 19:30 Raadsinformatieavond Heiloo over waterkwaliteit

Hoe staat het met de waterkwaliteit in en rond Heiloo en hoe schoon moet het zijn?

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier geeft uitleg:

- Is het oppervlaktewater schoon en veilig?
- Hoe schoon moet oppervlaktewater zijn voor de mens en de natuur?
- Hoe zit het met bestrijdingsmiddelen?
- Wie is verantwoordelijk voor schone sloten en ecologie?
- Waar komt de vervuiling vandaan en wie houdt daar toezicht op?
- Wordt de Kaderrichtlijn Water het nieuwe stikstof-dossier?
- Wat doet de gemeente Bergen met de bollenvelden naast Heiloo?

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Kaderrichtlijn Water en monitoring gewasbeschermingsmiddelen

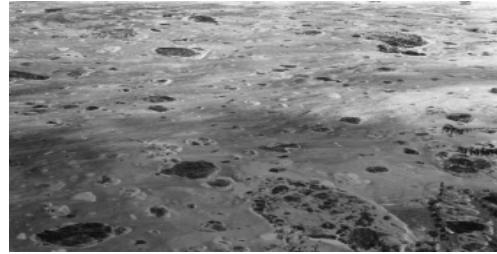
Annette Beems-Kuin – beleidsadviseur waterkwaliteit

Belang gezond water

Aanpak waterkwaliteit door de tijd

1970

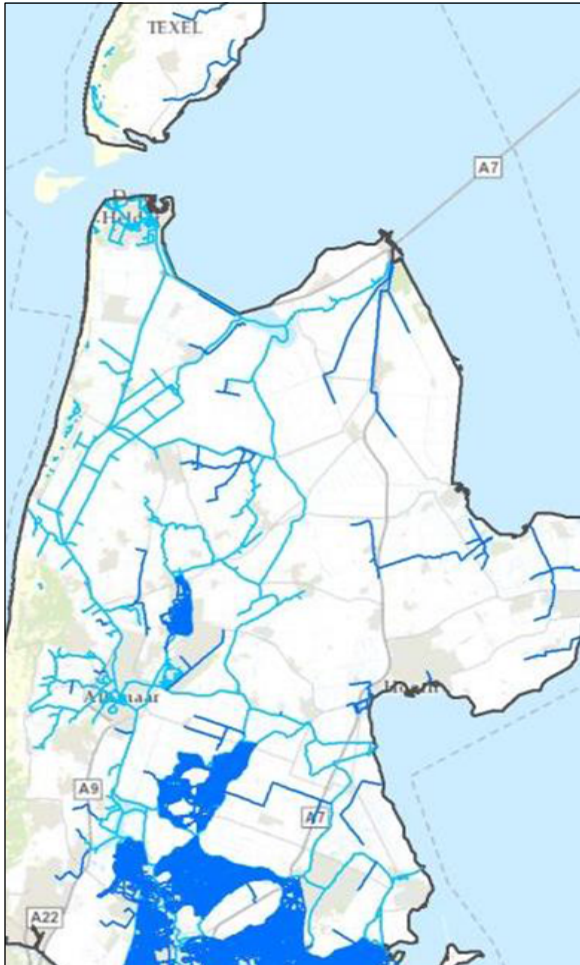
heden

toekomst

Europese Kaderrichtlijn Water

Doel: Goede kwaliteit grond- en oppervlaktewater in 2027
Opdracht: geen (tijdelijke) achteruitgang!

Waterlichamen: resultaatverplichting
Overig water: inspanningsverplichting

The map displays the IJmuiden area, showing various water management zones (NL12_200 to NL12_820) and infrastructure. The zones are color-coded and labeled with their respective IDs. Key features include the IJmuiden lock, the A208 road, and the IJmuiden area. The map also shows the IJmuiden area, including the IJmuiden lock and the IJmuiden area.

Verantwoordelijkheden KRW

Provincies

- Vaststellen KRW-doelen
- Vaststellen waterlichamen en begrenzingen

Waterschappen

- Monitoring en doelaflading ecologie
- Rapporteren voortgang maatregelen KRW aan het Rijk/Brussel

EU en Rijk

- Normen chemie
- Bron- en emissiebeleid: o.a. mestbeleid en toelating gewasbeschermingsmiddelen

Alle overheden

- Maatregelen eigen kerntaken
- Stimuleren emissiebeperking door eigenaren en gebruikers
- Vergunning, handhaving en toezicht

Landbouw

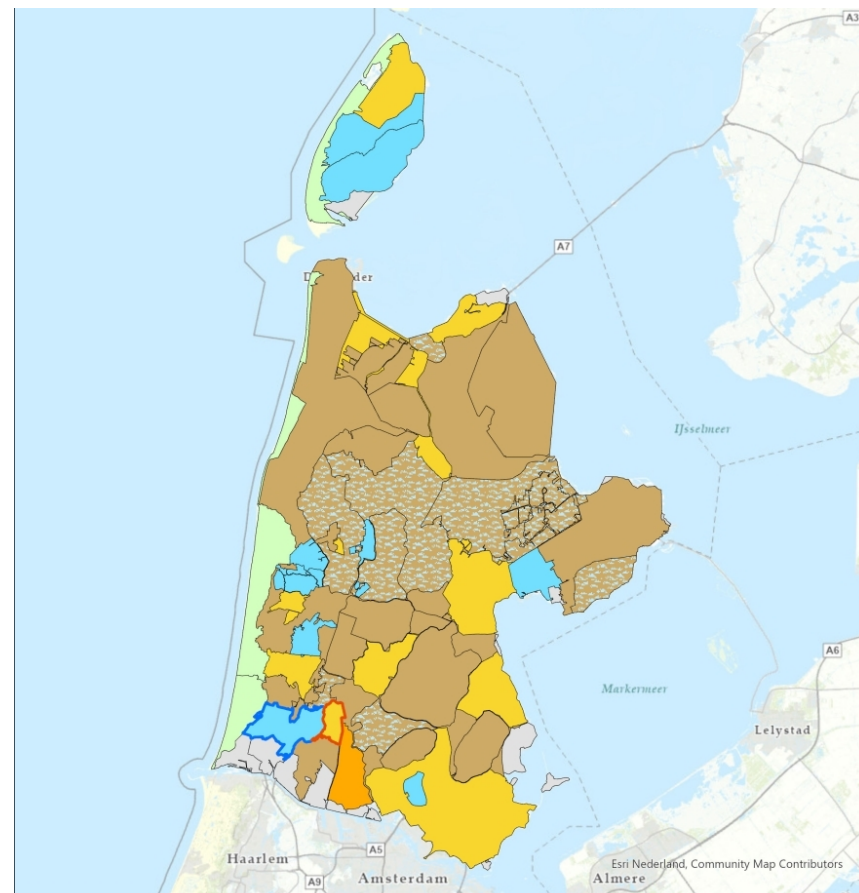
- Uitrol Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLB), eco-regelingen en bufferstroken
- Stimuleren bovenwettelijke bedrijfsverduurzaming

Eigenaren en onderhoudsplichtigen: o.a. inrichting en beheer, middelengebruik, etc.

Aanpak ecologie

- Potentie helder water:
 - Belasting stikstof en fosfor verlagen
 - Inrichting verbeteren
 - Beheer aanpassen
- Potentie troebel water:
 - Lokaal verbeteren biodiversiteit

Pilotgebieden potentie waterkwaliteit

■ Pilotgebied helderwaterdoelen

■ Pilotgebied troebelwaterdoelen

Potentie Waterkwaliteit

■ Gebieden gericht op troebelwaterdoelen

■ Gebieden gericht op troebelwaterdoelen (lokaal helder)

■ Gebieden gericht op troebelwaterdoelen 2027 (potentie helder na 2050)

■ Gebieden gericht op troebelwaterdoelen 2027 (potentie helder na 2050, na uitvoering verbrakking)

■ Prioritaire gebieden gericht op helderwaterdoelen

■ Prioritaire gebieden gericht op helderwaterdoelen (kwaliteit sterk afhankelijk van ontwikkeling Natura2000)

■ Rapportagegebieden gekoppeld aan Rijkswaterstaat

Chemie

Prioritaire stoffen (EU-norm):

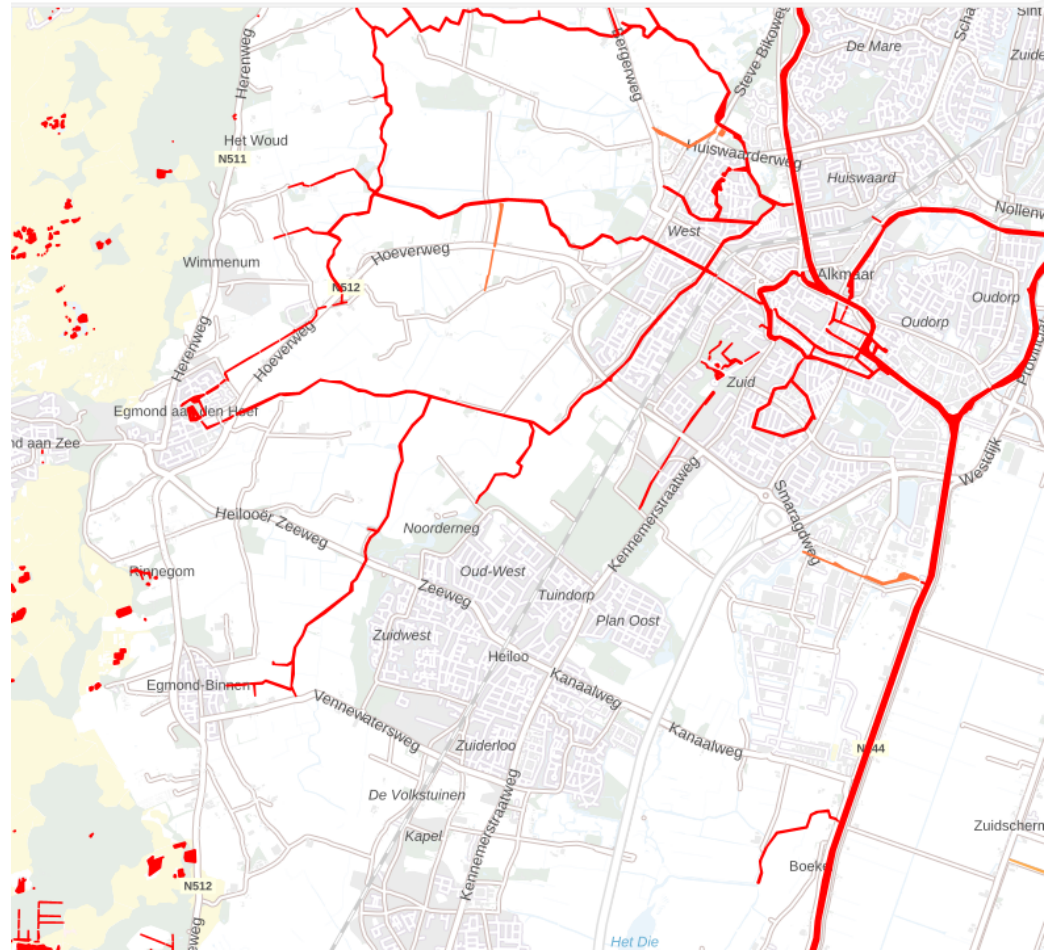
- One out - all out: 33 (+12)

Voorzien:

- Herziening Europese stoffenlijst: nieuwe stoffen, scherpere normen (oa medicijnresten, PFAS en GBM)!

Specifiek verontreinigende stoffen (NL-norm):

- Kunnen meetellen bij oordeel ecologie: 77

Aanpak chemie

- Voorkeur bronaanpak: wat er niet in komt hoeft er ook niet uit!
- Per stof eigen aanpak
- Naast KRW bredere kijk, ook andere stoffen zorgen voor toxiciteit (medicijnresten, PFAS, overige gewasbeschermingsmiddelen, plastics, etc.)

Maatschappelijke druk

Vragen

Monitoring

Meten van waterkwaliteit en ecologie

- Biologie en stoffen
- Opslag en beheer in databank [Aquadesk](#)
- Doelen:
 - Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)
 - Natuurwetgeving
 - Zwemwater
 - Gewasbeschermingsmiddelenbeleid
 - Stedelijk afvalwater
- Kosten per jaar: > € 1,5 miljoen

Onderzoek (voorbeelden):

- Bronnenanalyse
- Watersysteemanalyses

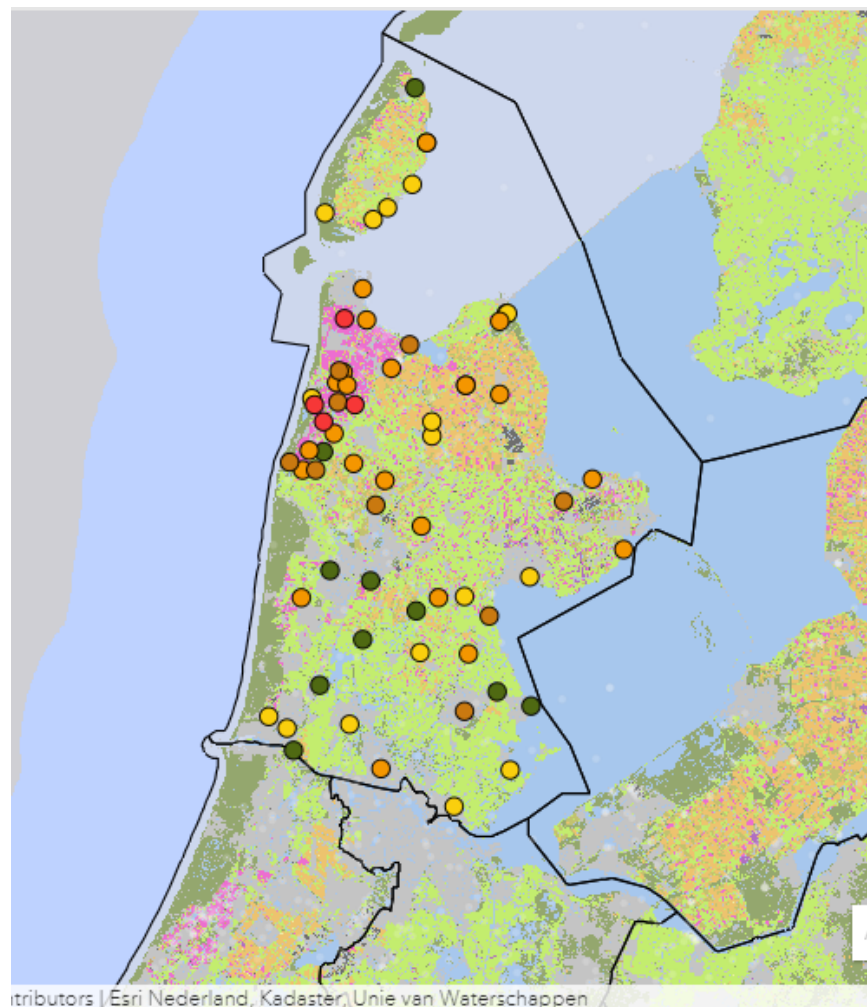

Gewasbeschermingsmiddelen

- Voor meest giftige stoffen zijn normen heel laag
- Elke druppel telt
- Verbetering analysemethoden

Bestrijdingsmiddelenatlas: aantal normoverschrijdingen 2021-2023

Verantwoordelijkheden in de keten van gewasbeschermingsmiddelen

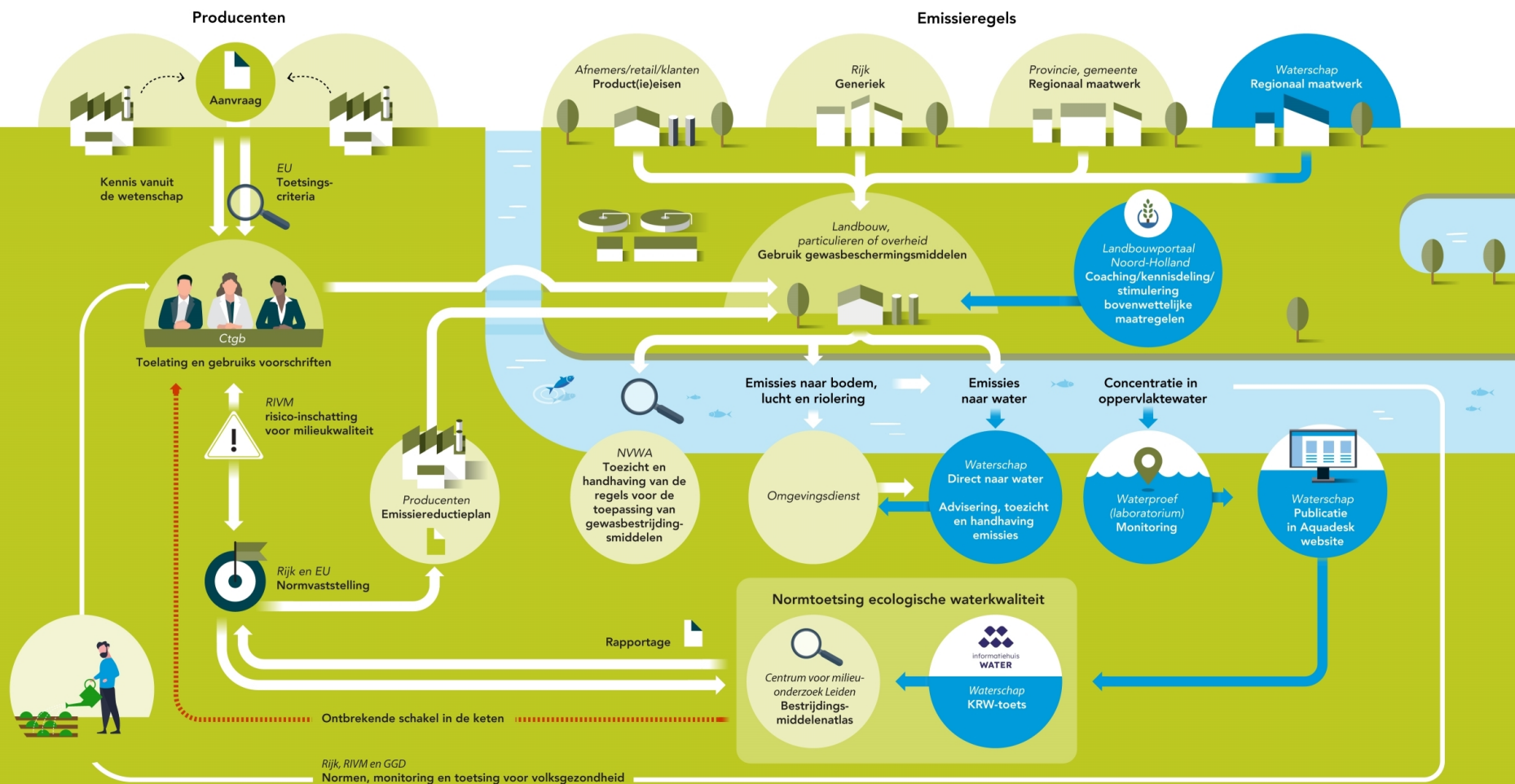
hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

In sloten en kanalen worden regelmatig gewasbeschermingsmiddelen gemeten die volgens de KRW- normstelling niet in het water horen te zitten. Het waterschap is gehouden aan de KRW doelstellingen. Binnen de keten van gewasbeschermingsmiddelen zijn de verantwoordelijkheden verspreid over diverse partijen. De inzet van deze partijen is nodig voor het oplossen van deze problematiek. Bronaankpak is voor de waterschappen het uitgangspunt. Immers wat er niet inkomt, hoeft er ook niet uit.

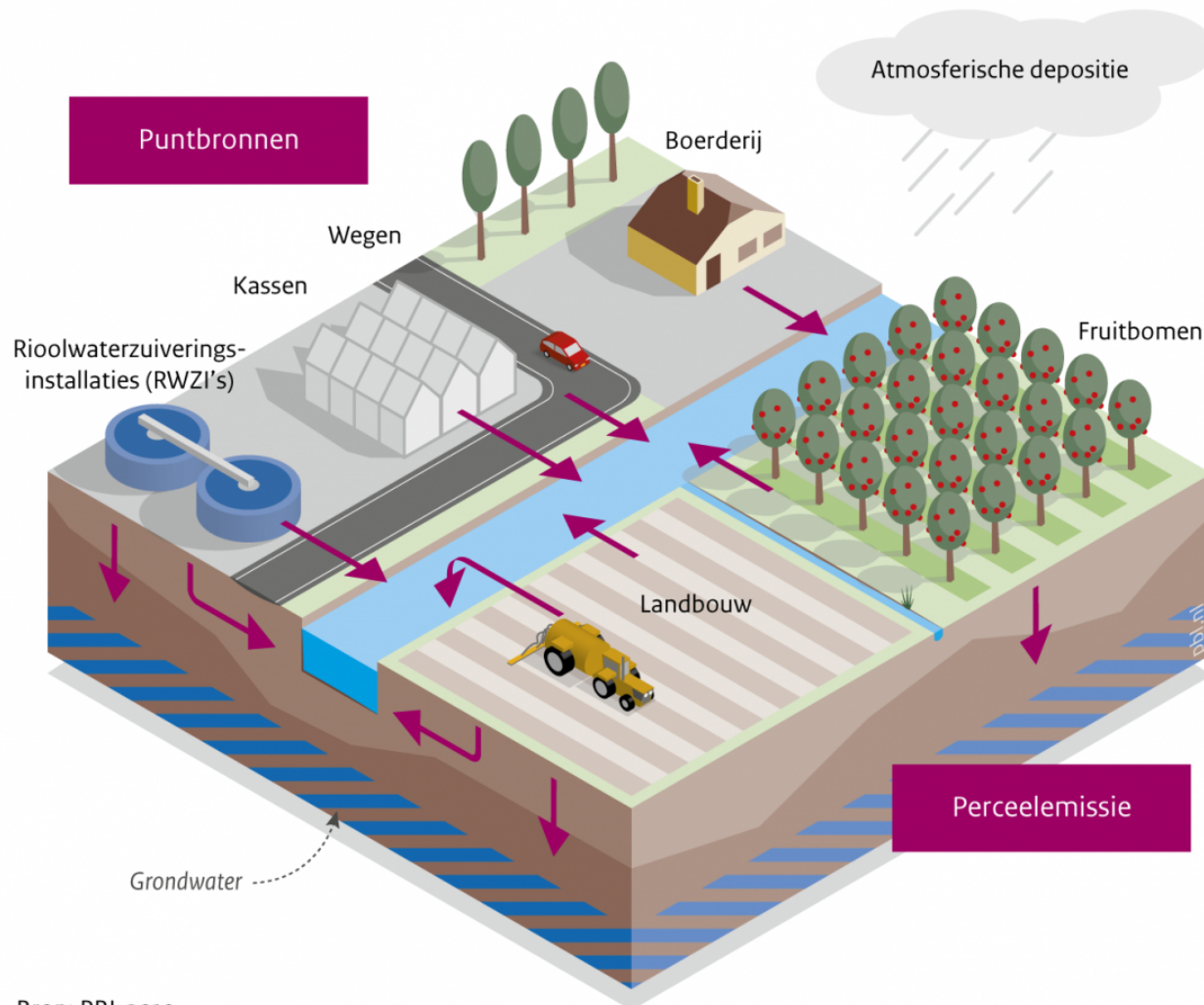
Verdeling van de rollen binnen de keten

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

Overige partijen

Emissieroutes van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlakte- en grondwater

Bron: PBL 2019

Thema's:

- Erfafspoeling mineralen en nutriënten
- Duurzaam bodembeheer
- Gewasbeschermingsmiddelen
- Perceel- en oeverinrichting & beheer
- Voldoende zoetwater
- Ondernemerscoach

Toekomstgericht en waterbewust ondernemen?

Landbouwportaal Noord-Holland helpt
u op weg met kennis en subsidie.

**Voor gezond
water is ook uw
inzet nodig!
Doet u mee?**

Water- en luchtkwaliteitsonderzoek Bergen

Gemeente Bergen wil een gezonde leefomgeving

Mathijs van Beusekom
Beleidsmedewerker water en klimaatadaptatie

de **BUCH**

DONDERDAG 7 MAART 2024 DE VOLKSKRANT

Verboden, kankerverwekkend landbouwgif gevonden in water Noord-Hollandse bollenstreek

Yvonne Hofstede
Amsterdam

In en rond de bollenstreek in Noord-Holland zijn hoge concentraties van het verboden en gevaarlijke landbouwgif dinoterb gemeten in het oppervlaktewater. Milieuorganisatie MOB wil dat de overheid direct ingrijpt om de volksgezondheid en de waterkwaliteit te beschermen.

Dinoterb is een kankerverwekkende stof die vooral gevaarlijk is voor zwangere vrouwen. Het pesticide is ook schadelijk voor zoogdieren, vogels en insecten en staat op de lijst van Zeer Giftige Stoffen van het RIVM. Het gebruik van dit bestrijdingsmiddel is sinds 1998 verboden in de Europese Unie. Voordien werd het geregeld gebruikt in de Nederlandse akkerbouw en sierteelt.

MOB (Mobilisation for the Environment) heeft woensdag een handhavingsverzoek ingediend bij het bevoegde waterschap, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De organisatie heeft ook de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), die moet controleren op het gebruik van illegale bestrijdingsmiddelen in de landbouw, en de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aangeschreven.

Het oppervlaktewater in en rondom sierteeltgebieden is sterk vervuild met dinoterb, waarschuwt MOB. Watermonsters uit 2022 en 2023 bevatten veel te hoge concentraties van het verboden

landbouwgif, blijkt uit openbare meetresultaten die MOB op een rijtje heeft gezet.

In de kuststreek tussen Petten en Beverwijk overschreed de concentratie dinoterb op meerdere plaatsen tot wel vijf keer de veiligheidsnorm. In het Zwanenwater bij Petten, een Natura 2000-gebied, werd die norm in oktober 2023 ruim twee keer overschreden. De concentratie dinoterb in het duinmeer was daar bovendien drie keer zo

Dinoterb is al verboden sinds 1998, maar wordt vermoedelijk nog steeds over akkers gespreid

hoog als in 2007. Uit de tussenliggende jaren zijn geen metingen bekend.

Eind februari sloeg MOB al alarm over de hoge concentraties dinoterb in de Driebanpolder bij Venhuizen, een ander bollengebied in Noord-Holland. Sierteeltbedrijven claimen dat de recente dinoterb-metingen de restanten zijn van 'historisch' gebruik. Het landbouwgif zou zich voor 1998 hebben opgehoopt in de bodem en nu langzaam uitspoelen naar het grond- en oppervlaktewater.

MOB vindt die lezing ongeloofwaardig, omdat geleidelijke uitspoeling alleen lage concentraties dinoterb in het oppervlaktewater kan verklaren. De

metingen laten juist een sterke toename van de gifconcentraties in recentere jaren zien. Dat is louter op grond van pesticidegebruik in het verleden niet te verwachten. Het waterpeil in het Zwanenwater ligt bovendien een meter hoger dan dat van de bollenvelden in de nabijgelegen polders. Water stroomt omlaag, niet omhoog, dus de dinoterb kan niet door uitspoeling in het natuurgebied terecht zijn gekomen.

Via de lucht

De milieuorganisatie vermoedt daarom dat bollenteelers het verboden landbouwgif in de afgelopen jaren nog over hun akkers hebben gespreid, waarna het via de lucht over het aangrenzende natuurgebied is verspreid. Dat is de enige plausibele verklaring voor de hoge gifconcentratie in het midden in de duinen gelegen meer. Verspreiding door de lucht verhoogt de risico's voor de volksgezondheid, omdat omwonenden en recreanten in het natuurgebied de kankerverwekkende pesticide dan kunnen inademen.

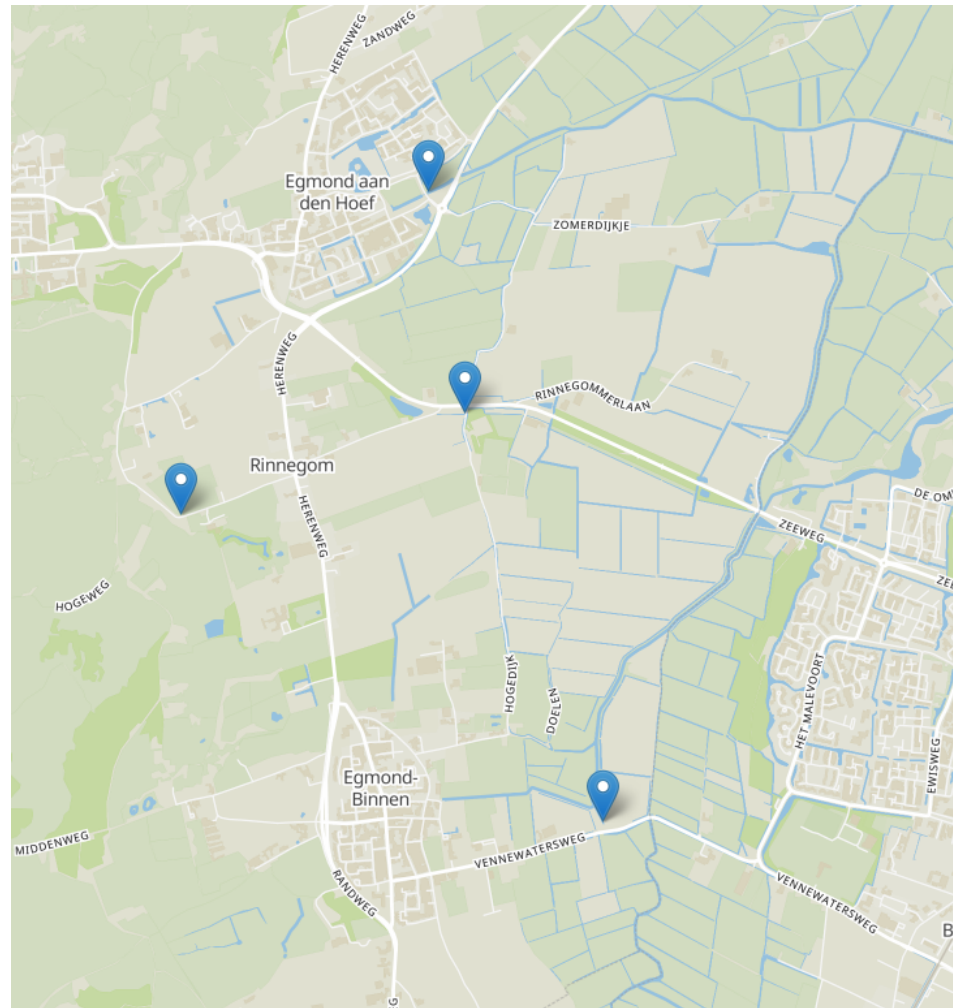
Verspreiding door de lucht zou ook betekenen dat de dinoterb overal in het Natura 2000-gebied is neergewarfeld en dus niet alleen in het water zit. In dat geval kan de verboden stof in het hele natuurgebied schade aanrichten. Dat bedreigt de wettelijke instandhoudingsdoelen waar Nederland aan moet voldoen op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen en de Kaderrichtlijn Water.

Water- en luchtkwaliteitsonderzoek Bergen

- Begin 2024 publicaties dinoterb in Noord-Holland
- Zorgen en vragen vanuit inwoners en raadsleden
- Gemeente Bergen is in het najaar 2024 gestart met onderzoek:
 - Waterkwaliteitsonderzoek, in samenwerking met HHNK, 6x bemonstering op 4 locaties
 - Luchtkwaliteitsonderzoek met PWN op 6 locaties

Meetpunten en monsters waterkwaliteit Egmond

de **BUCH**

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier